

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

De Ivstitia Et Ivre ceterisq[ue] Virtutibus Cardinalibus

Lessius, Leonardus

Antverpiæ, 1632

15 Quæ res non poßint præscribi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72459](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72459)

Contra legem Ecclesiasticam. quod distinguit inter legem Ecclesiasticam & civilem hac in parte: ergo si contra legem civilem sufficiunt decem anni, etiam contra Ecclesiasticam.

Nec obstat, quod contra Ecclesiam non procedat prescriptio nisi annis 40. quia hoc intelligendum de bonis immobilibus, & Iuribus Ecclesiae, quae sunt instar bonorum immobilium. obligatio autem subditorum ad legem seruandam, non potest censeri inter bona vel iura Ecclesiastica: itaque illae leges prescriptionum non sunt huc traducendae. Secundo, Si 10. anni sufficiunt ut Princeps secularis censetur tacito quodam consensu remittere vim suae legis; cur non sufficiant Principi Ecclesiastico? praesertim cum eius sit curare, ne subditi peccent, neve assiduis angantur scrupulis, qui ex huiusmodi interminatis obligationibus nasci solent. Itaque cum Ecclesia contrarium non expresserit; probabiliter existimari potest, eam sequi, ut in aliis multis solet, Iuris civilis morem. Tutius tamen est, sententiam communem amplecti. Porro aduertendum est, requiri, ut per illud tempus subditi bona fide legem non seruauerint, ita ut non seruando non peccauerint: alioquin contra eam non praescribent, ut recte Siluester & alij docent.

Dices, Si currente illo tempore non peccant, quomodo ergo possunt puniri propter legis violationem?

Resp. Quia praesumuntur peccasse, non enim praesumitur legum communium ignorantia, nisi probetur. deinde quia hac veluti conditione tacita conceditur Ius praescriptionis; ut si intra illud tempus deprehensi fuerint agere contra legem, possint plecti: ut hac ratione lex non exarmetur, dum adhuc uiuit, sed habeat quo se possit tueri.

47 Dico Tertio, Si consuetudo sit aliquo modo contra Ius Ecclesiae, requiruntur anni 40. Patet ex dictis Dubit. 8.

DUBITATIO XV.

Quae res non possint praescribi.

48 *Non praescribuntur tempore ordinario. Prohibita alienari. Vtucapio inchoata antequam bona fierent obnoxia. Bona aduentitia.* Notandum est, quaedam in Iure dici non posse praescribi, seu vsucapi; quia ordinario tempore non vsucapiuntur. sic res furtivae, res vi possessae, & res fisci, dicuntur non posse vsucapi; cum tamen possint, haec 40. illae 30. annis. Simili modo dicuntur non posse vsucapi ea, quorum alienatio est prohibita; ut, fundi dotalis, maioratus, legati, fideicommissi: quae tamen possunt praescribi tempore ordinario, ab eo qui bona fide illa possidebat, & iam vsucapionem inchoauerat, antequam illa bona contraherent haec onera, seu obligationes reales. Vbi verò iam contraxerunt, non potest inchoari praescriptio ordinaria ab eo, qui haec accepit ab auctore male fidei (secus de eo qui accepit a tertio:) bene tamen tricenaria, ut patet ex dictis Dubitat. 11. Idem dicendum de bonis aduentitiis filijfamilias, si pater ea alienet. Vbi enim ceperint esse bona eius aduentitia, non potest inchoari in illis praescriptio contra filium, quamdiu est sub potestate patris; sed inchoabitur solum postquam desierit esse sub illa; & ab illo tempore debet continuari per 30. annos, ob malam fidem eius, qui alienauit. Vi-

de Leg. 1. C. de bonis maternis, & Siluest. Praescriptio secundò, num. 3.

Pari modo dicuntur non posse praescribi, quae alieno nomine possidentur, ut precarium, commodatum, conductum, pignus, res emphyteutica aut feudalis: nimirum ab eo qui haec sub tali titulo possidet, aut ab eius herede, ut constat ex dictis Dubit. 3. & insinuatur generatim cap. Si diligenti. 17. de praescriptione, & L. Cum notissimi. 7. §. In his. C. de praescript. 30. & 40. annorum: id expresse habetur de re emphyteutica, & conducta. Eadem est ratio rei feudalis: quia feudum & emphyteusis eodem ferè iure constant. & L. Nec creditores. 10. C. de pignoratitia actione, idem dicitur de pignore. Azo tamen ad illam legem docet, heredem longissimo tempore, nempe 30. annorum, posse pignoris proprietatem praescribere. Haec tamen omnia possunt praescribi à successoribus particularibus, quibus titulo legati, donati, empti, &c. obtigerint. ut constat ex dictis supra Dubit. 13. Ius tamen feudale & emphyteuticum quoad proprietatem potest praescribi contra dominum directum annis 30. ut habetur lib. 2. feudorum, tit. 26. §. 4. Si quis per 30. annos rem aliquam ut feudum possedit, & seruitutem domino exhibuerit: quamuis ea de re non sit inuestitus, praescriptione tamen 30. annorum se tueri potest. Idem dicendum de iure emphyteutico, si vniformem pensionem toto illo tempore soluit. Cum titulo autem praescribitur hoc ius 10. annis inter praesentes, & 20. inter absentes; iuxta ea quae diximus supra num. 27.

Denique, quando Ius commune vel praesumptio male fidei obstat praescribenti. Tunc enim res illa praescribi non potest ab illo, nisi spatio 40. annorum cum titulo, vel tempore immemorabili sine titulo, ut expresse habetur cap. 1. de praescript. in 6. tam diuturna enim possessio habet vim tituli: nam facit iusti tituli praesumptionem, & excludit praesumptionem male fidei. Hoc modo dicitur non posse praescribi exemptio à iurisdictione Ordinarij, quae tamen 40. annis cum titulo, & tempore immemorabili sine titulo acquiritur, ut constat cap. Cum personae. 7. de priuilegijs, in 6. Simili modo decima & ecclesiae vnus diocesis dicuntur non posse praescribi ab Episcopo alterius diocesis. Nam iure statutum est, ut omnes ecclesiae sint in potestate Episcopi in cuius territorio sunt sitae; ut habetur cap. 10. Omnes. 16. q. 7. Possunt tamen, si possideantur 40. annis cum titulo, vel tempore, cuius initij memoria non extet, sine titulo; ut patet ex d. cap. 1. de praescript. in 6.

Idem dicendum, Primò, de iure patronatus, ad nominandum Rectorem vel Praelatum, qui Iure communi erat eligendus à Capitulo. Secundo, de immunitate à soluendis decimis: omnes enim Iure communi soluere tenentur. quia tamen interdum aliqui eximuntur, potest haec exemptio praescriptione 40. annorum cum titulo, vel tempore immemorabili sine titulo acquiri: non tamen ita, quin, si opus sit, Ecclesia possit rursus obligationem soluendi imponere: quia Iure naturae populus tenetur ecclesiae ministros alere; ut infra cap. 39. Dub. 1. dicitur. Tertio, de immunitate à contributionibus, aliisque publicis oneribus. Quarto, de potestate faciendi vel concedendi aliquid, quod non nisi à Principe summo

nammo fieri, aut concedi solet, ut ea quæ sunt meri & mixti imperij. Vide suprâ Dub. 10. & 12.

Nulla modo prescribuntur.

Nulla autem modo prescribi possunt, Primò, exemptio ab obedientia Superioris, & alia, de quibus Dub. 12. Secundò, res vñibus publicis deputatæ; ut forum, via publica, pons: hæc nec in totum, nec in partem prescribi possunt. Tertio, Ius decimarum percipiendarum à laico. Et quidem si de ipso primæuo & fundamentali iure loquamur; nullo modo à laico prescribi potest, quia est spirituale, fundatum in ministerio sacro. Si autem de aliquo iure, quod ab illo primæuo sit derivatum, ut est ius feudale, quo olim, nimirum ante Concilium Lateranense sub Alexandro III. circa annum Domini 1179. celebratum, laicis interduum decimæ solent concedi; dubium est, an hoc Ius aliqua ratione post illud Concilium possit prescribi. Couarru. lib. 1. variarum cap. 17. num. 5. negat: quia, inquit, non solum ius commune illis resistit, & mala fidei præsumptio, sed etiam facti sunt incapaces per illius Concilij decretum; quod habetur cap. Quamuis. 17. & cap. Prohibemus. 19. de decimis. quando autem est incapacitas, non habet locum prescriptio. Nihilominus, si cuius maiores à tempore cuius initij non extet memoria, tale ius possedissent, præsumerentur habuisse ante Concilium, nec opus esset alia tituli probatione, ut plurimi Doctores, quos ipse Couarru. citat & sequitur, docent. Quarto, Limites Prouinciarum, Episcopatuuum, & paræciarum: quod intellige, si de his constet; si autem non constet, prescribi possunt. Quintò, Res indiuisa communis pluribus, nullo tempore ab aliquo illorum prescribi potest; quia ille nomine aliorum possidet. Colligitur L. Si communem. 10. 7. Quemadmodum seruitus amittatur. Vide plura apud Siluest. Prescriptio secundò.

DVBITATIO XVI.

Quando prescriptio dicatur non procedere, dormire, interrumpi.

49 **R**espondeo & Dico Primò, Prescriptio dicitur non procedere, quando ob aliquam causam non incipit, vel non potest incipere. Ita Couarru. reg. Possess. §. 12. Hoc fit potissimum ob 4. causas. Primò, si desit possessio ciuilis. Secundò, si desit titulus, non potest incipere prescriptio triennalis, decennalis, aut vicennalis: potest tamen tricennalis; ut dictum est Dubitat. 8. Tertio, si desit bona fides. Quarto, si res non possit alienari, lege resistente; ut dictum est de fundo tali, de bonis aduentitij filijfamilias, de legato, fideicommissò, maioratu.

Non procedit ob 4. causas.

Dormire dicitur.

Dico Secundò, Prescriptio dicitur dormire, quando iam inchoata aliquanto tempore cessat; ita tamen, ut illo exacto, rursus vim habeat, & continuetur cum tempore priore. Sic dicitur dormire Primò, tempore belli, quando ius non dicitur, vel homines diffugiunt in aliud territorium. Similiter tempore pestis. Secundò, quando Ecclesia caret Rectore, cessat contra Ecclesiam. Tertio, quando is contra quem prescribitur non potest agere; ut est filiusfamilias, pupillus durante ætate papillari, (nempe vsque ad annum 14. exactum

in mare; in femina vsque ad 12. exactum,) vxor viuente marito. Vide Siluest. Prescriptio 1. numero 9.

Dico Tertio, Prescriptio dicitur interrumpi, quando inchoata ita cessat, ut si rursus reuiuiscat, non continuetur cum tempore priore; sed de nouo debeat inchoari.

Hæc interruptio generatim fit dupliciter: primò, naturaliter. secundò, ciuilitate. Naturaliter interruptitur, quando incipit aliquid deesse, quod est necessarium ad naturam prescriptionis; ut possessio, vel bona fides. Ciuilitate interruptitur, quando per aliquem actum iuridicum interpellatur; ut, per litis contestationem, vel citationem: ut docet Couarru. §. 12. ex Panorm. & alijs. Triennalis vsucapio non interruptitur litis contestatione. Si tamen is, qui volebat ita vsucapere, condemnatur, debet rem restituere: si non condemnatur, maneatque in bona fide, expleto triennio illam poterit retinere. Decennalis tamen, vicennalis & tricennalis interruptitur, litis contestatione facta coram Iudice competente. Si tamen actor succubuerit in lite, vel si litem sponte deseruerit, non interruptitur. Similiter si animo tantum interrumpendi prescriptionem, litem mouerit. His addo, prescriptionem contra actionem fisci interrumpi sola citatione. De his plura apud Couarru. & Siluest. sed parum vtilia Theologo.

DVBITATIO XVII.

Verum qui legitime prescripsit rem aliquam, si termino prescriptionis elapso, constet fuisse alienam, teneatur eam restituere.

Multi existimant, talem teneri ad restitutionem, nisi intercesserit negligentia domini in re sua inquitenda: ita Adrian. in 4. q. 2. de Prescript. p. 166. Ioannes Med. C. de Restit. q. 8. eiusdem sent. videtur Scotus in 4. d. 15. q. 2. §. De secundò; nam eodem fundamento nititur: & Gabr. ibid. q. 14. a. 1. in fine, & alij nonnulli: fundamentum huius sententiæ est, Quod leges prescriptionis videantur solum vel potissimum institutæ in pœnam negligentia domini: vbi ergo negligentia non interuenit, ibi locum non habere. quare is qui vsucepit, vel prescripsit, ad restitutionem obstrictus erit, vbi constiterit nullam negligentiam intercessisse. Sed contrarium est verius.

Vnde Dico Primò, non solum quando domini prioris intercessit negligentia, sed etiam quando constat nullam intercessisse, res legitime prescriptæ transeunt in dominium noui possessoris, ita ut non teneatur eas restituere, nisi prior dominus per iudicem restituatur in integrum. Ita Couarru. ad reg. Possessor. p. 3. §. 2. n. 3. vbi multos alios refert. & Sotus lib. 4. de Iustitia quæst. 5. art. 4. & passim Doctores.

Probat; quia L. 3. 7. De vsucapionibus, definitur vsucapio esse dominij acquisitio per continuationem temporis lege desinit: ergo transacto illo tempore, non tenetur is, qui vsucepit, ad restitutionem, cum dominium acquiserit. Secundò, Leges prescriptionis numquam meminerunt, eam statui in pœnam negligentia dominorum: sed ob bonum

Prescriptio transfert dominium, et si absit negligentia.